

[Arne Bjerregaard]

Kan jeg ikke bruge dem nu, sætter jeg dem selvfølgelig i grunde og sommerhuse. Er det produktivt for samfundet?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

19) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om at afskaffe beskatning af ekspropriationserstatning m. v. [af Hagen Hagensen (KF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 59. Fremsat 11/1 79).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Forslaget går ud på, at ekspropriationserstatninger og brandforsikringssummer skal fritages for særlig indkomstskat. De gældende regler går i korthed ud på, at fortjeneste ved modtagelse af ekspropriationserstatninger i princippet beskattes som fortjeneste ved anden form for afståelse. Der gives dog et ekstra fradrag på 30.000 kr.

For erstatnings- og forsikringssummer, der modtages som følge af indtrufne skader, gælder, at ejeren kan begære fritagelse for beskatning, hvis han inden for en vis frist foretager genopførelse for et beløb, der svarer til erstatnings- eller forsikringssummen. Han kan dog ikke herved forøge sit afskrivningsgrundlag. Derimod vil genopførelsesudgifter, der overstiger forsikringssummen, naturligvis kunne begrunde øgede afskrivninger.

For så vidt angår forslaget om, at forsikrings- og erstatningsbeløbene for skader skal

være skattefrie, anføres som begrundelse, at de gældende regler er udviklede og fordyrende. Det kan jeg sådan set ikke tiltræde. Jeg synes, at de skadelidte ville få en ubegrundet begunstigeelse, hvis de både kunne modtage erstatning uden beskatning og samtidig dermed øge deres afskrivninger.

Det andet spørgsmål, forslaget til folketingsbeslutning vedrører, angår situationer, hvor det offentlige af hensyn til samfundsmæssige opgaver kan erhverve jord og fast ejendom enten ved frivillig aftale eller ekspropriation. Jeg er enig med forslagsstillerne i, at i sådanne tilfælde må reglerne være sådan, at personer, der rammes af hensynet til samfundets udvikling, ikke af den grund stilles dårligere økonomisk og investeringsmæssigt, end hvis man kan bevare sin virksomhed og bopæl.

Som jeg tidligere har givet udtryk for ved besvarelsen her i folketinget af et spørgsmål fra hr. Bernhard Baunsgaard, er regeringen opmærksom på de særlige problemer, der opstår i forbindelse hermed, og jeg skal igen understrege, at spørgsmålet indgår i overvejelserne i forbindelse med værdistigningsskatten.

Beslutningsforslaget lægger op til en lov med tilbagevirkende kraft. Det er altid en vanskelig sag, for der er grænser for, hvor langt man i så fald kan gå tilbage, og der vil altid være nogle, som ligger på den forkerte side af en tidsfrist og derfor føler sig uretfærdigt behandlet. Administrativt giver love med tilbagevirkende kraft tit vanskeligheder, men jeg kan tilsiige regeringens positive medvirken til under udvalgsbehandlingen at fremskaffe det bedst mulige grundlag for at vurdere og tage stilling til, om de gældende regler er rimelige.

Jeppe Kristensen (V):

Jeg tror, det er rigtigt at sige, at forslagens fremsættelse skyldes TV-udsendelsen om Sur-løkkesagen. Jeg kan kun glæde mig over, at denne sag, som venstre har arbejdet på at finde en løsning på gennem de seneste år, får så stor politisk interesse, at der ikke alene kommer dette forslag, men at der kommer flere i løbet af den nærmest kommende tid.

Som skatteministeren allerede har nævnt, går forslaget ud på, at ekspropriationserstatninger og brandforsikringssummer skal fritage

[Jeppe Kristensen]

ges for særlig indkomstskat. Efter den gældende lov beskattes sådanne erstatninger efter det offentlige indgriben efter samme lov som fortjeneste ved frivillig afståelse af fast ejendom. Der gives dog et specielt nedslag på 30.000 kr., som blev indført i 1975-lovændringen. Denne regel, vil jeg gerne understrege, har gjort, at en række mindre ekspropriationssager har kunnet afsluttes uden kapitalvindingsskat og altså været medvirkende til, at man har kunnet komme igennem med de mange nye vejanlæg, som er gennemført gennem de seneste år, uden de helt store problemer.

Problemerne opstår, når det offentlige overtager hele ejendommen eller i stor udstrækning lemlæster hele ejendommen. Beløbene bliver her af en helt anden dimension og kan i sådanne tilfælde virke helt urimelige. I sådanne tilfælde må reglerne være sådan, at personer, der rammes af hensynet til samfundets krav, ikke af den grund stilles dårligere økonomisk og investeringsmæssigt, end hvis man bevarer sin virksomhed og sin bopæl.

Jeg håber, at det lykkes regeringen at finde en løsning på dette problem i forbindelse med overvejelserne, man er inde i om værdistigningsbeskatningen generelt. Vi trænger til en løsning, som kan bære mange år frem, og som giver tryghed hos borgerne generelt, men også hos dem, der rammes, når det offentlige nødvendigvis må gøre indgreb gældende for at tjene almenvellet.

Forslagsstillerne er inde på spørgsmålet om en løsning med tilbagevirkende kraft. Som skatteministeren har nævnt, er det en vanskelig sag at gå ind i, men jeg vil dog henvise til, at man efter lovændringen i 1975 vedtog, at man kunne gå næsten 2 år tilbage. Derfor er, der i hvert fald eksempler på, at man har kunnet udnytte en sådan mulighed, og den håber jeg også kan indarbejdes i det forslag, som kommer.

Karl Nielsen (S):

Vores principielle holdning til de problemer, som er lagt frem i det foreliggende forslag for så vidt angår ekspropriationserstatninger, er, at borgere, som bliver udsat for, at det offentlige kommer og eksproprierer hele eller dele af deres ejendom, ikke må blive dårligere stillet hverken økonomisk eller

driftsmæssigt som følge af denne ekspropriation.

Derudover vil jeg godt sige, at vi ved, at regeringen arbejder med et forslag om en værdistigningsafgift til afløsning af den nuværende kapitalvindingsskat. Vi finder derfor, at man burde afvente dette forslag. I et sådant værdistigningsafgiftsforslag kunne indarbejdes ændringer på ekspropriationsområdet, såfremt der er behov herfor.

Jeg vil gerne slå fast, at vi ikke vil være med til at afskaffe den særlige indkomstskat af disse erstatningssummer, men vi er selvfølgelig klar til under udvalgsarbejdet at se på de problemer, som er rejst for så vidt angår ekspropriation. Derimod finder vi vedrørende erstatningssummer i tilfælde af brand så absolut ingen grund til ændringer.

Dohrmann (FP):

Man kan jo ikke lade være med mange gange at tænke på, hvorfor et flertal her i folketinget ikke for længst har tilsluttet sig fremskridtspartiets forslag om en fuldstændig afskaffelse af kapitalvindingsskatten. Når vi ser, hvilke ulykker den afgift forårsager hver eneste dag rundt om i landet, så spekulerer man somme tider på, om den sammensætning, folketinget har, sådan rent intelligensmæssigt ikke ligger i underkanten af, hvad man finder ude omkring blandt almindelige folk.

Jeg lyttede med stor interesse både til skatteministeren og til venstres ordfører, og jeg må nok sige, at mæge til dobbeltmoral og hykleri skal man lede længe efter. Så sent som i 1975, da venstre og socialdemokratiet indgik det nok så berømte forlig om kapitalvindingsskatten, stillede vi et ændringsforslag gående på nøjagtig det samme, som de konservative nu foreslår, nemlig at ekspropriationserstatninger i det mindste bliver friholdt. Dengang stemte både venstre og socialdemokratiet og hr. Bernhard Baunsgaard – jeg kan se, at han også sidder dernede – imod.

Nu kom den nok så berømte Surløkkesag, og hvem er så de første, der springer op i både radio, fjernsyn og aviser? Det er de folk, der har været med til at stemme vort forslag ned. Det blev indgående drøftet i udvalget, og derfor kan det ikke komme bag på nogen. Vi har gentagne gange fremsat vores forslag om en fuldstændig ophævelse, men vi

[Dohrmann]

har også haft den indstilling, at når folketin- get nu har den sammensætning, som det har, så at det er umuligt at få det gennemført, så vil vi medvirke til selv de mindste lempelser af denne brandskat. Derfor kan vi da også støtte det konservative forslag. Jeg gør lige opmærksom på, at kristeligt folkeparti, centrum-demokraterne og fremskridtspartiet selv har udarbejdet et lovforslag.

Jeg finder det betænkeligt, når man nu kigger på regeringen og ser, hvor svært den har ved at tage stilling til både det ene og det andet, at man opfordrer regeringen til at ud- arbejde lovforslag. Ja, det kan man da godt gøre, men man kan også have sin mistanke om, at det aldrig nogen sinde bliver gjort, at de aldrig bliver enige om det. Det skal ikke være en kritik af det konservative forslag, men det mest rigtige er at udarbejde et lov- forslag og få det frem her i folketinget. Og med de udtalelser, som både hr. Bernhard Baunsgaard og venstres folk er kommet med, må der jo være et flertal for det.

Bollmann (CD):

Den aktuelle sag, der ligger forud for dette beslutningsforslag, er kendt af de fleste. Sa- gen, som jo desværre ikke er enestående, har klart vist urimeligheder ved beskatningen af erstatninger ved ekspropriation.

CD har, som det er nævnt, sammen med fremskridtspartiet og kristeligt folkeparti fremsat et lovforslag, der mere konkret end nærværende forslag anviser en løsning, men det er jo ikke til behandling i dag. Det havde måske været mere hensigtsmæssigt, hvis vi i de fire partier havde fundet sammen om et fælles forslag, men af grunde, som jeg ikke kender, og som jeg derfor ikke skal kommen- tere, har det åbenbart ikke kunnet lade sig gøre.

Må jeg blot sige, at henvisninger til en eventuel værdistigningsafgift i dette tilfælde forekommer virkelig urimelige, og hvis det – forhåbentlig da – viser sig, at der ikke kom- mer et forslag, hvad så med de eksisterende skavanker ved lov om særlig indkomstskat, f. eks. de problemer, der er peget på her?

Som sagt får vi en ny debat om spørgsmå- let i løbet af forholdsvis kort tid, og jeg skal slutte mine bemærkninger med at tilsige vor velvillige indstilling til det foreliggende for- slag.

Karl Møller (DKP):

Det er sådan, at vores normale skatteord- fører er på vej til Nyborg, og derfor skal jeg på DKPs vegne komme med vore mere prin- cipielle betragtninger om dette konservative beslutningsforslag.

Vi synes, det er forkert, at man i bemærk- ningerne fremstiller problemet, som om det er et valg imellem med den ene side total skat- tefrihed for erstatning ved ekspropriation eller brand, som man også har med, og på den anden side særlig indkomstbeskatning. Det er noget for firkantet og navnlig i hense- ende til eksemplet fra TV-udsendelsen, som helt åbenbart er baggrunden for dette beslut- ningsforslag.

Vores principielle holdning er den, at det naturligvis skal være således, at der ved eks- propriation af en gård skal være mulighed for familien for at købe en tilsvarende gård med de samme økonomiske forpligtelser som på den gamle gård. Hvad dette princip angår er vi helt enige med de konservative og ikke mindst med husmændene. Men når vi så kommer til praksis, er der en tendens til at skjule visse fordele og rettigheder ved den nugældende lovgivning, som faktisk imøde- kommer vores princip et meget langt stykke.

I TV-udsendelsen om landbrugsejendom- men Surløkke ved Allsund var der jo tale om, at de fik en erstatning på 1,2 mill. kr., og at der deraf skulle betales kapitalvin- dingsskat på 500.000 kr., som jo altså kan afdrages over 15 år. Gårdejeren har altså 700.000 kr. til kontant udbetaling på en ny gård.

Til sammenligning kan det oplyses, at yngre landmænd normalt kun kan præstere 125.000 kr. i egen opsparing. Hertil kommer ved normalt gårdkøb 125.000 kr. i etable- ringslån, 185.000 kr. i kurstabslån og 25.000 kr. i etableringstilskud, altså i alt en kontant udbetaling på 460.000 kr. Som Politiken rig- tigt skrev i en leder den 7. januar 1979 med, synes jeg, den meget talende underrubrik »Urimeligt TV-tårepøseri«, så er landman- den rent faktisk ikke så helt dårligt stillet, men Politiken fik heller ikke alle ulemper med. I praksis er det umuligt at finde en gård, som har den samme struktur som den, der bliver ekspropriet. Derfor kræver det en omstilling enten arbejdsmæssigt eller inve- steringsmæssigt, og det er i sig selv en stor

[Karl Møller]

menneskelig belastning, især for ældre landmænd. For yngre landmænd er det ikke overraskende, at der skal investeres efter køb af en ejendom, men for ældre landmænd er problemet næsten uoverskueligt. En gennemført investering kræver større midler, end der frigives ved ekspropriation, og hvis man kun investerer i f. eks. en ny trillebør, så bliver det vist aldrig til mere end ren kornavl på denne gård.

Vi må altså erkende, at der ligger problemer i sagen, og vi vil selvfølgelig helst have den drøftet i forbindelse med den debat om de samfundsskabte værdistigninger, som snart må komme i forbindelse med fremsættelsen af forslaget om værdistigningsafgift.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Den særlige indkomstskat er jo i sin tid gennemført af venstre og socialdemokratiet. Jeg advarede dengang som ordfører for den radikale gruppe stærkt imod det lovforslag, som de to partier havde udarbejdet. Jeg sagde, at skatten meget hurtigt ville komme til at virke urimeligt. I dag kan alle jo se, at den er urimelig.

Specielt hvad ekspropriation angår, så gjorde jeg opmærksom på, at det var ingen gennemtænkt ting, at man i en lovgivning, der virker i tid, sådan som den særlige indkomstskat jo gør det, fastholder et fast nedslagsbeløb. Det må naturligvis udvikle sig i takt med kronens værdiforringelse, og jeg foreslog dengang, at det skulle pristalsreguleres. Man kan jo også pege på, at når ingen andre boliger i dette land belastes med en særlig indkomstskat ved salg, så er det urimeligt at lade landbrugets beboelser gøre det.

Det er sådan, at jeg gerne vil være med til at se på dette forhold, men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at jeg ikke er tilhænger af, at vi i al almindelighed afskaffer det. Og at afskaffe det på et enkelt område, i ekspropriationssager, vil virke forkert. Men vi kan ikke have, at loven får lov til at virke det ene år efter det andet, uden at man har taget den simple forholdsregel at pristalsregulere det faste beløb.

Hvis vi ville gøre det og tage hensyn til, at boligen i landbruget ikke skal behandles hårdere end parcelhusene i byerne, og man husker på, at vi i ekspropriationssager i øvrigt har princippet tønne land mod tønne land,

så kunne vi komme til en rimelig betragtning af det, for hvis der i ekspropriationsbeløbet indgår en særlig belønning af en eller anden art, hvad der meget vel kan gøre, så må den naturligvis beskattes.

Arne Bjerregaard (KrF):

Vi er enige med forslagsstillerne i intentionerne i beslutningsforslaget, men da vi sammen med andre partier har fremsat et lovforslag om de samme problemer, vil vi selvfølgelig afvente dette forslags skæbne her i tinget.

Alfred Hansen (DR):

Udsendelsen i TV for en måneds tid siden afslørede en ekspropriationssag fra Sønderjylland. Da det blev oplyst, at ekspropriationssummen var 1,2 mill. kr., og at sælgeren skulle betale 500.000 kr. i afgift som kapitalvindingsskat, ja, så viste det sig, at medlemmerne af folketinget bogstaveligt talt var ved at falde over hinanden for at komme først med et forslag gående ud på at råde bod på det forfærdelige eksempel, der var givet fra Sønderjylland.

For os, der har forsøgt at sætte os ind i hele problematikken omkring jordkøb, jord salg, ekspropriation, spekulation osv., er dette eksempel ikke nogen overraskelse. Det viser ganske klart, at politikerne meget ofte ikke kender konsekvenserne af deres handlinger. Vi har ikke stemt for en sådan afgift. Vi synes, det er en dårlig afgift. Det er en dårlig skat. Den væltes over på køberne, når det er sælgers marked. Det er altså en generel holdning til kapitalvindingsskatten. Det er jo ikke sælgeren, man rammer. Når det er sælgers marked, så ved sælgeren, hvad sælgeren vil have, og skal han betale en afgift, ja, så vælter han den naturligvis oveni. Og hvem bliver sorteper i det spil? Det gør køberne.

Det er en generel holdning. Vi vil meget gerne fra retsforbundets side være med til at likvidere kapitalvindingsskatten. Vi vil gerne være med til at afvikle den, men under forudsætning af at vi så får en løbende afgift på al jordbesiddelse.

Problemstillingen her – og det er jo det, forslaget tager sigte på – er, om man separat skal fjerne kapitalvindingsskatten i ekspropriationssager. Man kan da ikke andet end være enig i den betragtning, at det ser under-

[Alfred Hansen]

ligt ud, at det offentlige med den ene hånd afleverer 1,2 mill. kr., mens det med den anden hånd tager de 500.000 kr. tilbage. Det virker noget besynderligt.

Men svagheden ved udsendelsen, som er årsag til dette forslag og et andet forslag, vi skal have senere, er jo, at vi ikke kender vurderingen, den har ikke været opgivet. Det vil jeg gerne have oplyst i udvalget. Hvor meget var 13., 14., 15., 16. alm. vurdering for den gård, der her var tale om? Det er jo en kendt sag, at ejeren normalt ønsker at få så lav en vurdering som overhovedet muligt. Men det rammer dem i det øjeblik de skal sælge, også selv om det er en ekspropriationssag. Så kommer de til at betale uforholdsmæssigt meget i kapitalvindingsskat.

En anden ting, man også skal gøre sig klart i det nævnte eksempel, er, hvad sælgeren har fået. Han har fået 1,2 mill. kr. kontant lige ned i lommen, og dem kan han disponere ubeskåret over i hvert fald i halvandet år. Han kan få udsættelse med betaling af kapitalvindingsskatten. Og hvis han har en smart rådgiver eller rettere sagt en dygtig rådgiver, så vil denne mand med de forskellige smuthuller, der er, og de investeringsmuligheder, der er, som kan give ham fradragsmuligheder på selvangivelsen, kunne formindske beløbet ganske betydeligt og i bedste fald – eller i parentes bemærket: værste fald – få det helt fjernet, så der ingen kapitalvindingsskat kommer overhovedet.

Jeg synes, det er værd at bemærke, at hvis de 700.000 kr., som han jo i hvert fald har til sig selv kontant, bliver regnet om til almindelige handels- og salgsbetingelser, så svarer det vel stort set til den pris, som en gård i dag kan koste, til 1,2 mill. kr. Omregnet til de normale salgsbetingelser med 100.000 kr. i udbetaling plus diverse faste lån og et sælgerpantebrev til kurs 55, så svarer de 700.000 kr. kontant vel stort set til 1,1–1,2 mill. kr. Alt dette må vi have nogle tal frem om.

Endvidere – og det skal være min sidste bemærkning i denne forbindelse – må vi have undersøgt og oplyst i udvalget, hvor meget staten har fået i provenu af kapitalvindingsskatten overhovedet i 1977, i 1978 osv. Hvor meget var der beregnet til staten på grundlag af de stedfundne handler, og hvor meget fik staten reelt i kassen? Dette differencebeløb er jo så forsvundet på en eller anden måde.

Derfor gøres kapitalvindingsskatten nok til en værre og en større faktor, end den i virkeligheden er. Men den rammer, og den rammer hårdt dér, hvor den rammer. Men det er jo ikke en samfundssvøbe som den spekulationsmulighed, der ligger i al anden form for jordbesiddelse. Kapitalvindingsskatten er ikke nogen god opfindelse, vi vil gerne medvirke til at fjerne den, men så bør vi altså for samfundets skyld indføre en løbende afgift på al jordbesiddelse.

Wilhelm (VS):

Jeg må først sige, at vi jo altså ikke alle sammen kan være så intelligente som hr. Dohrmann. Jeg kan godt se, at det må være irriterende at skulle trækkes med os alligevel, men det har altid været overmenneskenes problem. Jeg ved ikke, om det kan blødgøre hr. Dohrmann lidt, når jeg siger, at vi er dybt taknemlige for, at vi trods alt får lov at være til.

Jeg kan godt forstå fremskridtspartiets holdning til dette forslag, og jeg kan i det hele taget forstå de partier, som er tilhængere af, at der overhovedet ikke skal være noget, der hedder kapitalvindingsskat. Men for andre kan jeg ikke se andet – det gælder i øvrigt også de partier – end at begrundelsen for forslaget er den rene demagogi.

Der står i bemærkningerne, at de nuværende regler hindrer genkøb efter ekspropriation. Det passer jo ganske enkelt ikke. Hvem er hindret i at genkøbe en ejendom af samme størrelse, beliggenhed og vurdering efter en ekspropriation, hvor man står tilbage med et kontantbeløb, der svarer til 60–65 pct. af totalvurderingen? Det er der ingen der er forhindret i. Tværimod står de meget godt. De er bedre stillet, end de ville være, hvis de havde solgt normalt, de køber til samme pris. Og det er jo ikke en kontant vurdering, de får ekspropriationserstatning efter. De køber til samme pris, men har mulighed for langt større udbetaling, end de ellers ville have haft. Og kapitalgevinsten skulle altså have været beskattet i begge tilfælde.

Så kan man sammenligne med det at blive boende, og det synes jeg i og for sig ikke er helt urimeligt, når det drejer sig om en påtvungen ekspropriation. Hvordan ser det så ud? Ja, man kan købe i samme prisklasse, men det er rigtigt, at man kommer til at sid-

[Wilhelm]

de noget dyrere, end hvis man var blevet boende. Og det er klart nok, at man kommer til at sidde noget dyrere, for det skyldes jo, at man ved dette snuptag med ekspropriation, erstatning og genkøb er blevet en halv million kroner rigere, for nu at bruge det misbrugte eksempel fra TV-udsendelsen. Man er nemlig blevet en skat på en halv million kroner, som også hvilede på den gamle ejendom, kvit. Man ejer jo simpelt hen en halv million kroner mere af den nye ejendom end af den fuldstændig tilsvarende gamle. Denne gevinst får man altså ikke helt gratis, og derfor sidder man noget dyrere. Andet er der egentlig ikke i det.

Man kan så indvende, at det jo ikke sker frivilligt, det er påtvunget af ekspropriationen. Havde man kunnet blive siddende, så kunne man vælge at sidde billigt og skyde også denne del af kapitalvindingsskatten længere ud i fremtiden. Det er en korrekt indvending, men det er jo ikke det, forslagsstillerne siger. Det kunne i det højeste begrunde, at der blev stillet forslag om, at det blev muligt at lade kapitalvindingsskatten blive stående i genkøbsejendommen i tilfælde af ekspropriation. Det ville i øvrigt nok være meget vanskeligt at administrere en sådan ordning. Man kan jo ikke tvinge folk til at genkøbe, fordi de bliver eksproprieret, bare for at nævne et vanskeligt vilkår. Men det ville i det mindste være en smule logisk. Og i øvrigt eksisterer muligheden jo allerede nu. Jeg husker ikke bestemt, om det er en 15 års periode, men det er en årrække, man har mulighed for at betale denne kapitalvindingsskat over, hvilket jo næsten svarer til at skubbe den ud, lade den blive stående i den nye ejendom.

Det forslag, man fremsætter her, betyder noget andet. Det betyder nemlig en total forøring af værditilvæksten uden beskatning i tilfælde af ekspropriation. Det betyder med andre ord, at man ved ekspropriation giver den pågældende en helt tilsvarende ejendom, som han blot ejer en halv million kroner mere af, end han ejede af den gamle ejendom.

Jeg forstår godt, at de, der er imod kapitalvindingsskatten, går ind for dette, men ellers er der heller ingen logik i det. Derfor tror jeg i og for sig, at det er et angreb på selve kapitalvindingsskatten, der kommer.

Jeg synes, det er interessant at se den skatteminister, der som sit første job havde til

opgave at komme med denne værdistigningsafgift, som nu venter på fjerde, femte, sjette, syvende måned efterhånden. Det første konkrete, han har vist af holdning til et problem, der har med værdistigningsafgifter at gøre, det er hans meget positive holdning til dette forrygende forslag om, at man skal være totalt afgiftsfri for disse værdistigningsafgifter i tilfælde af ekspropriation. Det er desværre meget på linje med, hvad han tidligere er kommet til at røbe om denne værdistigningsafgift, og jeg tror, vi skal vente et initiativ, der desværre kommer til at ligne den holdning, der er afspejlet her.

Hagen Hagensen (KF):

Vi kommer jo til under en udvalgsbehandling at drøfte disse forhold, så af hensyn til tiden skal jeg prøve på at gøre dette forholdsvist kort.

Jeg skal takke ministeren, fordi han i hvert fald gik med til at ville fremskaffe alt materiale til at bedømme forholdene og finde ud af, om de nugældende regler er rimelige. Der vil jeg godt have lov til at sige, at det finder jeg altså de ikke er, ellers havde vi ikke fremsat vores forslag.

Jeg tror egentlig, at der ude omkring, ikke mindst i landbrugskredse er en virkelig forståelse for, at man ikke bør betale skat i de tilfælde, hvor ens ejendom bliver tvangsovertaget, altså eksproprieret. Det så jeg i hvert fald en gang for en del år siden, da man også drøftede dette problem. Da kom der en skrivelse fra De samvirkende danske Landboforeninger – det var i 1968, og man har den som bilag 2 til den dagældende gennemgang af lovforslaget om særlig indkomstskat, der vedrørte disse ting. Der ville man ikke blot have, at ekspropriationssummer skulle være uden beskatning; man gik videre og pegede på, at de mange tilfælde, hvor der finder en frivillig overdragelse sted, men hvor det offentlige ellers kunne ekspropriere, også burde tages med. Vi ved alle nu, at der er en ordning på disse forhold i loven.

Jeg understreger dette for at vise, at man faktisk allerede dengang stærkt ønskede at få en udvidelse af disse regler. Jeg behøver vel ikke at røbe, at underskriveren deraf er den nuværende skatte- og afgiftsminister. Men vi skal se på disse ting, og vi skal gøre det i udvalget. Jeg tror, der er et virkeligt behov.

[Hagen Hagensen]

Det er da muligt, at vi fra vor side er kommet med forslaget som følge af, ikke så meget udsendelsen i TV, som jeg ikke selv så, men det, der blev bragt op i pressen om dette særlige forhold. Lad mig medgive de ordførere, der i øvrigt har talt venligt om forslaget, at vi kunne have talt sammen herom, men tinget var ikke inde på det tidspunkt, og vi fandt, der var grund til hurtigt at behandle disse forhold.

Hvad er det så, vi gerne vil opnå? Vi vil i hvert fald gerne opnå – og det er ejendommeligt, at vi dér kan enes med DKP et langt stykke hen ad vejen – at man skal kunne købe en tilsvarende ejendom, uden at man kommer ud for at skulle svare skat, når éns ejendom eksproprieres. Man skal i overensstemmelse med grundloven have fuld erstatning for det, der bliver taget fra én. Derfor skal jeg ikke komme nærmere ind på hr. Wilhelms tanker om, hvorledes man er kommet et langt stykke foran i betalt skat ved det, der kan ske, men komme ind på den ganske simple kendsgerning, at jeg må mene, at man ikke i et tilfælde som det, der har været mest omtalt i pressen, Surløkkesagen, antagelig kan genkøbe en ejendom, der svarer dertil i henseende til beliggenhed og alt, hvad dertil hører, for de 700.000 kr., der bliver tilbage.

Så kommer vi tilbage til en enkelt ting mere: hvorfor er det så grelt i dette tilfælde? Jo, det er noget af det, vi har tilbage af skavankerne ved vurderingen af fast ejendom. Vi vil egentlig kalde det for vestjyske tilstande ved 13. alm. vurdering, hvor det gik galt, de blev ikke vurderet højt nok. Her er vi inde – i hvert fald efter det, jeg ved om sagen – i et tilfælde, hvor 13. alm. vurdering ubetinget er for lav. Derved knalder det så hårdt, når man skal gøre skattebeløbet op, når erstatningen kommer.

Der har i øvrigt været interessante tanker fremme, også om at pristalsregulere de fra-drag, der ydes. Det var hr. Bernhard Baunsgaard, der var inde på det.

Lad os håbe på, at vi samlet kan nå frem til en løsning af disse problemer, både for så vidt angår ekspropriationserstatninger og for så vidt angår brandskadeerstatninger. Grænserne for det, vi har nu vedrørende de sidste, er for snævre i øjeblikket. Og for ekspropriationserstatningernes vedkommende finder jeg, at de ikke er i overensstemmelse med

vores forhold til ejendomsretten, som vi ikke kan inddrage uden at betale den fulde erstatning derfor. Efter min opfattelse kan det ikke betinges, at man absolut skal genkøbe noget. Der kan komme alder og meget andet ind. Det må være sådan, at når man tager en persons ejendom, så må man erstatte den fuldt ud, uden at det offentlige skal have skat deraf.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget *Erhard Jakobsen* har meddelt mig, at han på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov fra og med den 2. februar samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Medlem af folketinget *Uwe Jensen (Ribe a.)* (FP) har meddelt mig, at han ønsker til undervisningsministeren at stille følgende:

Forespørgsel.

»Hvilke planer har regeringen med skolepansningsordninger?«

(Forespørgsel nr. XIX).

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udv. om off. arbejder (30/1 79):

Udtræder: Svend Erik Hovmand
Nyt medlem: Holm